Nr 31

av herr Helén m. fl.
om höjning av anslaget till Bidrag till fria kristna samfund m. m.

Trossamfundens ställning i det svenska samhället har under de senaste åren aktualiserats genom arbetet inom 1968 års beredning om kyrka och stat och den allmänna debatt som beredningens förslag föranlett.

Enligt beredningens uppfattning bör ökad jämställdhet eftersträvas mellan svenska kyrkan och övriga trossamfund. Det ter sig enligt vår uppfattning naturligt att beslut om förändringar när det gäller övriga trossamfunds ställning fattas parallellt med att principerna för de framtida relationerna mellan staten och svenska kyrkan beslutas och börjar tillämpas. Enligt beredningens förslag bör de avsedda förändringarna genomföras stegvis. Det skulle alltså ta jämförelsevis lång tid innan förändringarna blir helt genomförda.

Kyrka - stat-beredningen har sett det bidrag till de fria samfunden som först beslutades av 1971 års riksdag som ett principiellt viktigt steg på vägen mot ökad jämställdhet mellan svenska kyrkan och övriga trossamfund. I samband med övervägandena beträffande storleken av det ekonomiska stöd som totalt bör utgå till trossamfunden framhåller beredningen att en viss omfördelning mellan trossamfunden måste ske. "Sådana förskjutningar mellan trossamfunden kan ske successivt under den period som föregår genomförandet av våra förslag om förändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan."

För att ökad jämställdhet på längre sikt skall kunna förverkligas, är det angeläget att de fria samfundens ekonomiska villkor inte under mellantiden försämras - i första hand generellt men också i jämförelse med de ekonomiska villkor under vilka svenska kyrkan har att existera.

Från denna synpunkt är tillkomsten av ett särskilt bidrag till de fria samfunden av stor principiell betydelse. Vi vill också se den höjning av bidraget som genomförts från 1971/72 till 1972/73 som ett uttryck för en önskan att successivt förbättra de fria samfundens ekonomiska villkor.

Dessa villkor har emellertid under senare år starkt försämrats genom ökade kostnader, till stor del föranledda av ett allmänt höjt kostnadsläge, som samfunden inte kan kompensera sig för genom att som t. ex. affärsföretag ta ut ökade priser på sina tjänster. Utrymmet för att åstadkomma en väsentlig höjning av de frivilliga gåvorna till samfundens verksamhet är också begränsat.

Det är emellertid uppenbart att de fria samfundens försämrade ekonomiska villkor till inte ringa del är en följd också av att samfunden genom nya skatter och avgifter kommit att belastas med kostnader som det tidigare för deras del inte funnits någon motsvarighet till. Detta förhållande har närmare belysts i en särskild motion till årets riksdag

angående trossamfundens ekonomi. Av det som där anförts vill vi här bara peka på den starkt negativa effekten för samfundens del av den fördubbling av arbetsgivaravgiften som genomförts. Vi finner det djupt otillfredsställande att denna höjning drabbar också de fria samfunden och deras församlingar. De positiva verkningarna av det beslutade särskilda bidraget till de fria samfunden upphävs helt av den extra belastning på samfundens ekonomi som fördubblingen av arbetsgivaravgiften innebär. Det av riksdagen beviljade bidraget till de fria kristna samfunden var 1972/73 2 miljoner kronor. Den ekonomiska belastningen genom den nu fördubblade arbetsgivaravgiften uppgår för dessa samfund till ca 5 miljoner kronor.

Den höjning av bidraget till 4 miljoner kronor som föreslagits i årets statsverksproposition svarar inte ens mot den ökade ekonomiska belastning som fördubblingen av arbetsgivaravgiften innebär. Än mindre ger den den förbättring av samfundens ekonomi som enligt vår uppfattning är väl motiverad.

Som utförligt redovisats i den ovan nämnda motionen till årets riksdag angående trossamfundens ekonomi anser vi att samfundens arbetsvillkor genom det allmännas medverkan i första hand bör förbättras genom införande av avdragsrätt för gåvor, medgivande av befrielse från skyldigheten att betala arvsskatt samt åtgärder i syfte att kompensera samfunden för de ökade kostnader som orsakats dem genom arbetsgivaravgiften och mervärdeskatten.

Vi anser emellertid att det är angeläget att de fria samfundens arbetsvillkor förbättras redan innan dessa frågor hunnit utredas. Vi finner det därför angeläget att riksdagen beslutar om en höjning av det direkta bidraget till de fria samfundens verksamhet. När det gäller storleken av detta bidrag bör stor hänsyn tas också till den negativa effekten för samfundens del av den från den 1 januari 1973 genomförda fördubblingen av löneskatten. Sveriges frikyrkoråds samarbetsnämnd har i skrivelse till Konungen anfört starka skäl för en väsentlig höjning av bidraget. Vi ansluter oss till motiven för denna hemställan.

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen måtte besluta att under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1973/74 till *Bidrag till fria kristna samfund m. m.* måtte anvisas ett reservationsanslag av 6,5 miljoner kronor.

Stockholm den 11 januari 1973

GUNNAR HELÉN (fp)

OLLE DAHLÉN (fp)

SVEN ANTBY (fp)

SVEN GUSTAFSON (fp)
i Göteborg

KARL ERIK ERIKSSON (fp)
i Arvika

THORWALD KÄLLSTAD (fp)

PER AHLMARK (fp)

DANIEL WIKLUND (fp)
i Stockholm

SIGVARD LARSSON (fp)
i Umeå

CECILIA NETTELBRANDT (fp)

INGEMAR MUNDEBO (fp)

ROLF WIRTÉN (fp)

BERNT EKINGE (fp)

ROLF SELLGREN (fp)

GEORG ABERG (fp)

ERIC NELANDER (fp)